

КОЙ Е ПО-УМЕН МЪЖЪТ ИЛИ ЖЕНАТА ОСЕТИНСКА ПРИКАЗКА

Превод от руски: Иван Троянски, 1976

chitanka.info

Веднъж старците от едно село седели на мегдана и завързали разговор за това, кой е по-умен — мъжът или жената, и кое е по-добро — умният мъж или умната жена. И никой не можал да даде ясен отговор.

Една девойка подслушала този разговор и го запомнила, а след няколко дни започнала да подпитва старите хора:

— Къде живее в нашата страна най-славният, най-храбрият, най-будният мъж?

И една бабичка ѝ посочила едно село в планината, като рекла, че там живее такъв млад човек.

Девойката му написала писмо, в което казвала, че иска да премери ума си с него; в писмото посочила и къде живее.

Младият човек оседлал коня си, пременил се и пристигнал в селото, където живеела девойката. Един човек му показал дома ѝ. Той се приближил, слязъл, завързал коня на яслата, а сам влязъл в гостната стая. Девойката го забелязала, отишла при него и го поздравила. После му занесла гощавка, както се полага на гост.

Младият човек се нагостил добре, а след това девойката му разкрила защо го повикала.

— Преди няколко дни — разказала тя — подслушах разговора на мъжете на мегдана. Те разсъждаваха кое е по-добро — умният мъж или умната жена, и не можаха да се разберат. Сега ще се заемем аз и ти — ще се опитаме да отговорим на този въпрос.

Когато привършили разговора, девойката отишла и довела при момъка най-загубената и глупава девойка.

— Изкарай с нея една година! — казала тя. — А сега и ти ми подари нещо, равностойно на моя подарък.

Младият човек само поклатил глава, турил глупавата девойка на коня си и я закарал в къщи. След това намерил най-загубения и глупав момък, качил го на кон и го завел при първата девойка.

— Ето ти и моя подарък — казал ѝ той, — изкарай с него цяла година!

Младият човек се върнал у дома си и заживял с девойката, но тя всеки ден ставала все по-глупава, а не по-умна, и самият той ставал такъв. Заради жена си изгубил уважение и сред хората. През цялата година не можал да научи на нищо загубената си и глупава жена.

Оная девойка пък заживяла със загубения и глупав момък и го научила как трябва да се отнася с хората. Канела другарите му, разумни хора, и здраво го свързала с тях. Той станал добър, прочут, уважаван млад човек.

Изминала годината. Девойката наготвила всякакви гозби и поканила почтените старци. Седнали край богатата трапеза. В това време пристигнал и младият човек с жена си; влезли в къщи и се спрели до вратата. Девойката си била останала такава, както преди една година, не по-добра. А през продраните цървули на славния млад човек се виждало сено. А пък младият човек, когото девойката получила като равностоен подарък, седял сред почтените гости; той погледнал застаналите до вратата, познал младия човек, който го довел при девойката.

— Дайте нещо на тези просяци! — казал той на жена си.

След това девойката донесла голямата почетна чаша бира и поискала думата от гостите:

— Моля да ме извините, почтени гости — казала тя, — че поисках думата и държа реч пред вас. Но тези хора не са просяци, които молят за подаяние. Този млад човек — вие сте чували за него — е такъв и такъв, в нашата страна нямаше втори толкова прочут момък. Случайно подслушах разговора на мъжете на мегдана: ставаше дума за това, кое е по-добро — умен мъж или умна жена. Мъжете не можаха да решат този въпрос. Запомних разговора и намерих ето този славен млад човек, за да изясня въпроса. Дадох му ето тази девойка, която стои до него. А той в отговор ме надари с не по-добър подарък: с един загубен и глупав момък. И благодарение на мен от него се получи този, който се намира сред вас и когото вие наричате уважаван човек. Те са мъж и жена, и двамата загубени; ето къща за тях, нека живеят в нея! Щом аз успях от глупака да направя уважаван човек, ще съумея да направя от уважавания човек глава на народа. А сега всичко хубаво. Нека двамата глупаци живеят тук; те са си лика-прилика за мъж и жена. А той е моят мъж и ние заминаваме.

Двамата глупаци и до днес си останали глупаци.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.